

**PROJEKTNI SVET
ZA CIVILNI NADZOR NAD IZVAJANJEM PROJEKTA
IZGRADNJE DRUGEGA TIRA
ŽELEZNIŠKE PROGE DIVAČA-KOPER**

Na podlagi tretjega odstavka 2. člena Sklepa Vlade Republike Slovenije o ustanovitvi Projektnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper (št. 02401-12/2017/6 z dne 30.11.2017 in št. 02401-12/2017/11 z dne 29.03.2018; v nadaljevanju: Sklep o ustanovitvi) je Projektni svet za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper (v nadaljevanju: PSCN) na svoji 12. redni seji z dne 05.07.2019 sprejel

**DRUGO POROČILO
PROJEKTNEGA SVETA ZA CIVILNI NADZOR
NAD IZVAJANJEM PROJEKTA
IZGRADNJE DRUGEGA TIRA
ŽELEZNIŠKE PROGE DIVAČA–KOPER**

**ZA ČASOVNO OBDOBJE:
od 11. oktobra 2018 do 30. junija 2019**

Št.:
Ljubljana, dne

I. UVOD

Projektni svet za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper (v nadaljevanju: PSCN) je bil ustanovljen kot svet Vlade RS na podlagi 5. člena Poslovnika Vlade Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 43/01, 23/02 - popr., 54/03, 103/03, 114/04, 26/06, 21/07, 32/10, 73/10, 95/11, 64/12 in 10/14), ki določa, da Vlada RS (v nadaljevanju: vlada) ustanavlja svete vlade z namenom vzpostavitve dialoga z organizacijami civilne družbe in nevladnimi strokovnimi institucijami na posameznem področju.

S sklepom št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06.2017 je vlada ministrstvu za infrastrukturo naložila, naj prouči možnosti sodelovanja predstavnikov civilne družbe pri nadzoru nad izvajanjem projekta drugi tir Divača–Koper. Na podlagi tega izhodišča je bil ustanovljen projektni vladni svet kot po mnenju vlade najustreznejša in učinkovita oblika sodelovanja vlade s predstavniki civilne družbe.

Vlada je PSCN ustanovila 30.11.2017 s Sklepom o ustanovitvi Projektnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača – Koper, št. 02401-12/2017/6, ki je bil kasneje spremenjen s sklepom št. 02401-12/2017/11 z dne 29.03.2018.

PSCN sestavlja devet članov, ki jih je vlada z dne 10.05.2018 imenovala s sklepom št. 02401-7/2018/2. Osem članov je predstavnikov civilne družbe, en član pa je predstavnik Ministrstva za infrastrukturo. Predstavniki civilne družbe v PSCN so: Jadran Bajec (predsednik), mag. Emil Milan Pintar (namestnik predsednika), mag. Gregor Ficko, mag. Anton Hojnik, dr. Damir Josipovič, mag. Damijan Kreslin, Alenka Triplat in dr. Samo Zupančič. Svet je imenovan do zaključka izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper.

Temeljni namen ustanovitve PSCN je jasno izražen z vladnim sklepom, in odraža dvojni vidik civilnega nadzora:

1. zagotoviti seznanitev strokovne in druge zainteresirane javnosti s potekom projekta ter
2. okrečiti zaupanje javnosti v zakonito, ekonomično in transparentno izvedbo projekta.

V ta namen se imajo na podlagi sklepa člani PSCN pravico in dolžnost seznaniti s podatki in dokumentacijo, ki se nanaša na izvajanje projekta, obravnavati relevantne podatke in dokumentacijo ter podajati mnenja in priporočila, pri čemer njihovo delo ne posega v pristojnosti in naloge drugih organov, ki so določene z zakonom ali drugimi predpisi oziroma akti.

Pri svojem delu ima PSCN naslednje naloge:

- obravnavanje investicijskega programa projekta,
- obravnavanje letnih in drugih finančnih načrtov za izvedbo projekta,
- obravnavanje projektne in druge dokumentacije, ki je podlaga za pomembnejše odločitve investitorja v zvezi s projektom,
- obravnavanje drugih vprašanj, povezanih z izvajanjem projekta,

- spremljanje izvajanja projekta,
- seznanjanje strokovne in druge zainteresirane javnosti s potekom projekta.

Vso dokumentacijo, potrebno za izvajanje nalog, mora PSCN-ju zagotavljati Ministrstvo za infrastrukturo, ki jo po potrebi pridobi od organov v sestavi ali institucij ter drugih oseb, ki sodelujejo pri izvedbi samega projekta. Pri tem se smiselno upošteva Zakon o dostopu do informacij javnega značaja. Člani PSCN so dolžni varovati tajnost podatkov, k čemur se je vsak posamezen član pisno zavezal ob nastopu svoje funkcije. Vsi člani sveta so po nastopu funkcije v PSCN opravili tudi potrebno varnostno preverjanje za dostop do dokumentov z oznako tajnosti »ZAUPNO«. Tako ni ovir za obravnavo tovrstnih podatkov ter podatkov, ki se štejejo za poslovno skrivnost. Vsi člani so po imenovanju s pisno izjavo prav tako potrdili, da glede izvedbe projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper nimajo nobenega zasebnega interesa in da bodo pri delu sodelovali izključno za zagotovitev cilja uspešne, pregledne in racionalne izvedbe projekta, torej v javnem interesu.

PSCN skladno s sklepom o ustanovitvi v zvezi z obravnavano dokumentacijo oblikuje svoja mnenja in stališča, ki jih posreduje v seznanitev vladi. Mnenja in stališča sveta se skupaj z morebitnimi ločenimi mnenji članov sveta objavijo na spletni strani PSCN. Najmanj dvakrat letno, praviloma do 30.06. in do 15.12. v posameznem letu, svet predloži vladi in Ministrstvu za infrastrukturo svoje poročilo in ga objavi na svoji spletni strani.

Svet ima poleg krepitev dialoga med vlado in civilno družbo tudi pomembno vlogo posvetovalnega telesa vladi (oziroma bi jo naj imel), saj ji s svojim delovanjem omogoča vpogled v zakonitost, ekonomičnost in transparentnost izvajanja projekta ter jo opozarja na težave, ki se pri izvajanju projekta pojavljajo. Vlada ima tako preko PSCN možnost celovitega vpogleda v projekt, na njej pa je, da to možnost uporabi tako, da PSCN zagotovi čim boljše pogoje za njegovo delo, kamor med drugim sodi tudi dostop do vseh relevantnih podatkov in informacij, ki se nanašajo na projekt.

Glede na navedeno je PSCN za obdobje od 10.05.2018 do 10.10.2018 že pripravil svoje prvo poročilo (št. 024-3/2018/24 z dne 06.11.2018), s katerim je seznanil vlado s potekom svojega dela kot tudi s potekom samega projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača–Koper. Poročilo je povzelo aktivnosti PSCN v tem časovnem obdobju, ugotovitve v zvezi z izvajanjem projekta ter predloge vladi za izboljšanje civilnega nadzora ter posledično sodelovanja s civilno družbo.

II. POROČILO O DELU PROJEKTNEGA SVETA ZA CIVILNI NADZOR

1. Predstavitev dela PSCN v obdobju od 11. oktobra 2018 do 30. junija 2019

Delo PSCN je v tem časovnem obdobju potekalo v skladu s poslovníkom ter programom dela, ki ju je PSCN sprejel 29.08.2019 in ki urejata organizacijo, način in vsebino dela PSCN. Oba dokumenta sta bila podrobno predstavljena v 1. poročilu PSCN.

V obdobju od 11. oktobra 2018 do 30. junija 2019 je PSCN imel 7 rednih sej in dve izredni seji in sicer:

- 06.11.2018 (5. redna seja, izvedena na MZI),
- 06.12.2018 (6. redna seja, izvedena v Luki Koper),
- 22.01.2019 (1. izredna seja, izvedena na 2TDK),
- 01.02.2019 (7. redna seja, izvedena na MZI),
- 11.03.2019 (8. redna seja, izvedena na MZI),
- 19.04.2019 (9. redna seja, izvedena na MZI),
- 10.05.2019 (2. izredna seja, izvedena na 2TDK),
- 31.05.2019 (10. redna seja, izvedena na MZI),
- 14.06.2019 (11. redna seja, izvedena na 2TDK).

Na rednih in izrednih sejah je PSCN izvajal aktivnosti, ki so bile potrebne za njegovo nadaljnje delo, se seznanil s potekom izvajanja projekta drugega tira ter obravnaval določena vsebinska vprašanja, ki so pomembno povezana z izvajanjem projekta.

PSCN je v tem časovnem obdobju opravil tudi štiri izredne sestanke in sicer:

- 16.01. 2019: sestanek z ministrico za infrastrukturo mag. Alenko Bratušek,
- 09.04. 2019: sestanek z ministrico za infrastrukturo mag. Alenko Bratušek,
- 15.05.2019: sestanek z generalnim sekretarjem Vlade RS g. Stojanom Tramtetom,
- 16.05.2019: sestanek s predstavniki družbe Deloitte.

Izredni sestanki so bili sklicani na pobudo posameznih članov PSCN in sicer z namenom, da na njih opozorijo na težave in ovire, ki so objektivno vplivale na normalnost in učinkovitost dela PSCN in da dosežejo njihovo odpravo. Sestanek s predstavniki družbe Deloitte je bil sklican na zahtevo PSCN zaradi zahteve po podrobnejših pojasnilih v zvezi s finančnim delom investicijskega programa.

PSCN je v tem časovnem obdobju vsebinsko sodeloval na javni predstavitvi projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper, ki ga je z dne 21.03.2019 sklical Državni zbor RS.

PSCN je v okviru seznanjanja javnosti glede tako glede svojega dela kot tudi poteka projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper pripravil eno tiskovno konferenco in sicer:

- 01.02.2019 (izvedena na MZI),

1.1. Zagotavljanje pogojev za normalno in učinkovito delo PSCN

Delo PSCN se je v tem časovnem obdobju (predvsem v njegovi prvi polovici) srečevalo z določenimi težavami in ovirami, ki so objektivno vplivale na normalnost in učinkovitost dela PSCN. Le-te so naslednje:

1. omejevanje dostopnosti do vseh potrebnih dokumentov, ki jih PSCN potrebuje za svoje nemoteno delovanje in izvajanje nalog in do katerih ima pravico dostopa v skladu s sklepom vlade št. 02401-12/2017/6 z dne 30.11.2017 (zagotavljanje dokumentacije v zvezi z delovanjem PSCN):

1.1. Obravnava vsebine investicijskega programa

PSCN se je navkljub jasnim določilom sklepa vlade glede pravice do neomejene in pravočasne dostopnosti do dokumentacije, povezane s projektom, predvsem v prvem delu tega časovnega obdobja srečeval z nerazumljivimi blokadami dostopa do le-te, ki sta jo izvajala Ministrstvo za infrastrukturo ter projektno podjetje 2TDK.

S še posebej izrazitim zavlačevanjem in omejevanjem dostopnosti do vseh potrebnih dokumentov se je PSCN srečal v okviru obravnave investicijskega programa za gradnjo drugega tira železniške proge Divača-Koper. Investicijski program je ob projektni dokumentaciji prav gotovo najpomembnejši dokument projekta, ključen za njegovo zakonito, transparentno in ekonomsko učinkovito izvedbo. Dokument definira finančne in druge ekonomske pogoje izvedbe projekta vključno z njegovo investicijsko vrednostjo po stalnih in tekočih cenah.

Faza A

✓ Končano ✗ Se še ne izvaja ● V izvajanju / delno končano

#	Aktivnost	Ključni izdelek	Stanje	Komentar	Rok za oditaj
1	Izdelava investicijskega programa skladno z Uredbo o enotni metodologiji za pripravo investicijske dokumentacije na področju javnih financ vključno z študijo izvedbe investicijskega projekta in strategijo oddaje naročil	Investicijski program v SLO in ANG jeziku	SLO: ● ANG: ✓	• Osnutek investicijskega programa v angleškem jeziku je bil pripravljen in poslan. Po usklajitvi angleške verzije se začne pripravljati slovenska	• ANG: dostavljeno v elektronski obliki dne 30. junij • SLO: začetek po usklajenem končnem dokumentu v angleščini, oddaja predvidena v avgustu

Kljub temu, da je bil investicijski program v angleškem jeziku za potrebe EIB izdelan že 30.06.2018, kar je na 3. seji PSCN dne 29.08.2018 potrdil tudi izdelovalec investicijskega programa družba Deloitte, ter da je bil osnutek investicijskega programa dokumenta izdelan že avgusta 2018, kar je v svoji predstavitvi v Državnem zboru RS dne 21.03.2019 na predstavitvi projekta izgradnje drugega tira prav tako potrdil izdelovalec investicijskega programa družba Deloitte, ga PSCN navkljub večkratnim pozivom tako Ministrstvu za infrastrukturo kot tudi projektному podjetju oziroma naročniku 2TDK, nikakor ni mogel dobiti v pregled. Še več, projektно podjetje 2TDK je dokument po navodilih Ministrstva za infrastrukturo »zaščitilo« z oznako »ZAUPNO«, kljub temu, da je projekt izgradnje drugega tira železniške proge med Divačo in Koperom javni projekt, ki se bo celoti pokrival z javnim denarjem iz naslednjih virov:

- namenskih in komercialnih kreditov, za katere bo jamstvena poroštva izdala Republika Slovenija,

- nepovratnih evropskih javnih finančnih sredstev, ki se izplačujejo iz proračuna Evropske unije,
- nepovratnih domačih javnih finančnih sredstev, ki se izplačujejo iz proračuna Republike Slovenije, v katerem se bodo vse do leta 2054 oz. 2063 mesečno zbirala finančna sredstva iz zbranih:
 - pribitkov na cestnino tovornih vozil na avtocestnem križu,
 - nadomestil za uporabnino železniških tirov,
 - nadomestil za dosegljivost v odvisnosti od zasedenosti železniške proge,
 - taks za uporabo luške infrastrukture.

Ministrstvo za infrastrukturo se je na pozive PSCN glede predaje investicijskega programa odzivalo z odgovori, da investicijski program še ni izdelan in da ga zaradi tega ne more predati v pregled PSCN. Po tolmačenju Ministrstva za infrastrukturo bi naj bil investicijski program del širše in obsežnejše dokumentacije, ki še ni izdelana v celoti, obravnava posameznih delov pa bi javnost, torej tudi PSCN, lahko napačno razumela. To trditev ministrstva je v Državnem zboru v celoti demantiral njegov izdelovalec sam z izjavo, da je bil osnutek investicijskega programa končan v avgustu 2018. PSCN se je zaradi oviranja pri dostopanju do investicijskega programa, dne 16.01.2019 sestal z ministrico za infrastrukturo mag. Alenko Bratušek in od nje zahteval predajo investicijskega programa, saj ga je vlada želela obravnavati in sprejeti že na svoji seji dne 19.01.2019, kar se je tudi zgodilo. Ne glede na to, da je ministrica PSCN-ju obljubila, da bo Ministrstvo za infrastrukturo dokončen predlog investicijskega programa, ki ga je posredovala na vlado, po elektronski pošti članom PSCN posredovalo do 17.01.2019, so člani PSCN investicijski program prejeli šele 18.01.2019, torej slab dan pred sprejetjem programa na vladi.

PSCN je prepričan, da mu je s takšnim ravnanjem Ministrstvo za infrastrukturo namerno onemogočilo pravočasno obravnavo investicijskega programa, vključno s pripravo pisnega stališča glede same vsebine dokumenta, s katerim bi PSCN lahko vlado in javnost še pred sprejemom investicijskega programa na vladi opozoril na pomanjkljivosti dokumenta, ki so se v mesecih po njegovem sprejetju še dodatno pokazala. Ob tem je potrebno še poudariti, da je Ministrstvo za infrastrukturo investicijski program pred njegovo potrditvijo na vladi brez kakršnih koli težav posredovalo v pregled Finančno-projektne svetu za nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira, ki ga je imenovala ministrica za infrastrukturo in ne vlada, v njem pa sedijo državni funkcionarji brez kakršnih koli izkušenj pri vodenju velikih infrastrukturnih projektov, ter Nadzornemu svetu projektne podjetja 2TDK, v katerem sta bila tik pred potrjevanjem investicijskega programa, sicer na njuno željo, zamenjana dva njegova člana, Samo Logar in Marko Jaklič. PSCN je sicer investicijski program pregledal in v zvezi z njegovo vsebino 29.01.2019, torej po njegovem sprejetju s strani vlade, podal tudi svoje mnenje, ki je sestavni del tega poročila.

Ne glede na to pa PSCN želi ponovno poudariti oziroma opozoriti vlado, da se ena od posledic dejstva, da Ministrstvo za infrastrukturo PSCN-ju ni omogočilo pravočasnega pregleda investicijskega programa ter izvedlo revizije tako ekonomskega kot tudi tehničnega dela vsebine investicijskega programa, ki jo je ministrica za infrastrukturo mag. Alenka Bratušek sicer napovedala, skriva v nekaterih nepreverjenih podatkih, ki so v investicijskem programu še vedno sporni. To velja tako za predvideno ocenjeno »vrednost« postavk o izvajanju nadzora nad projektom kot tudi za prikazane podatke o deponiranju odkopanega materiala, kjer sam način deponiranja ostaja v celoti nedorečen (na to PSCN podrobno opozarja v nadaljevanju poročila). Iz finančnega dela investicijskega programa je mogoče razbrati, da se bo v odvisnosti od uporabljenih diskontnih in deprecijacijskih stopenj dolgoročno skupno nateklo okrog 3 milijarde EUR finančnih sredstev (stroški izgradnje projekta določeni v višini 1,195 milijarde EUR brez DDV), ki bodo po sedaj še neznanem shemi med drugim namenjena za nadomestilo za dosegljivost (nujno vzdrževanje drugega tira s strani družbe SŽ – Infrastruktura), morebitni preostanek pa naj bi bil namenjen razvoju celotne železniške infrastrukture v Sloveniji, oziroma po presoji vsakokratnih vlad, vendar brez vnaprejšnje jasne sheme. PSCN ob tem meni, da pri določanju letne porabe finančnih sredstev ne bi smelo priti do dezinflacioniranja finančnih sredstev, namenjenih odplačilu posojil. Če bodo posojila najeta po fiksni obrestni meri, v kar je PSCN prepričan, bodo tudi obremenitve odplačevanja teh posojil določena v tekočih cenah, kar pomeni, da je dezinflacioniranje finančnih sredstev popolnoma napačno.

PSCN je prav tako prepričan, da je Ministrstvo za infrastrukturo s takim do PSCN in javnosti netransparentnim ravnanjem pri postopkih potrjevanja investicijskega programa, najprej poteptalo določila sklepa vlade št. 02401-12/2017/6 z dne 30.11.2017 in članom PSCN zavestno onemogočilo pravico do neomejene in pravočasne dostopnosti do dokumentacije, povezane s samim projektom. Še več, Ministrstvo za infrastrukturo je naročniku 2TDK podalo navodilo, da z oznako »POSLOVNA SKRIVNOST« zaščiti celotno dokumentacijo, povezano z investicijskim programom, kljub temu, da za to ni bilo nikakršne potrebe, saj gre za dokumentacijo, ki mora biti v skladu z zakonodajo iz področja dostopa do informacij javnega značaja stalno dostopna in na razpolago zainteresirani javnosti, kar PSCN nedvomno je. S tem je članom PSCN onemogočil trajni in časovno neomejeni dostop do nje, do česar imajo člani PSCN pravico na podlagi sklepa vlade.

Vlada je z dne 09.05.2019 sprejela sklep št. 47607-4/2019/8, s katerim je sprejela stališče k mnenju PSCN o investicijskem programu za drugi tir Divača-Koper. Vlada se je pri sprejemanju stališča naslonila na odgovore in pojasnila Ministrstva za infrastrukturo (!), ki jih PSCN ocenjuje kot izrazito pristranske in netočne, s tem pa tudi neverodostojne. Vlada na sejo, kjer je sprejela stališče do mnenja PSCN, predstavnikov PSCN ni povabila. Ministrstvo za infrastrukturo v gradivu, ki ga je pripravilo kot stališče vlade do mnenja PSCN o investicijskem programu, ni vsebinsko odgovorilo niti na eno od v poročilu zastavljenih vprašanj, nasprotno, nekritično je v bran vzelo investicijski program, ki je bil izdelan na spornih

izhodiščih iz leta 2013, ki jih je izdelalo paradržavno podjetje DRI - Družba za upravljanje investicij d.o.o., kar sta kasneje v samem investicijskem programu potrdila tudi oba glavna izdelovalca tega dokumenta, družbi Deloitte in Mott MacDonald. PSCN je prepričan, da je ravno iz razlogov, ki jih je navedel v svojem mnenju o investicijskem programu, na njih pa je vseskozi opozarjal tako ministrstvo kot DRSI in naročnika 2TDK, Ministrstvo za infrastrukturo izvedlo aktivnosti, s katerimi je začelo dostop do pomembne dokumentacije projekta, PSCN-ju procesno ovirati.

1.2. Obravnava koncesijske pogodbe med Republiko Slovenijo in projektnim podjetjem 2TDK

S podobnim primerom se je PSCN srečal tudi v primeru priprave Koncesijske pogodbe za gradnjo in gospodarjenje z drugim tirom železniške proge Divača-Koper, ki sta jo Ministrstvo za infrastrukturo kot koncedent ter projektno podjetje 2TDK kot koncesionar podpisala 09.05.2019. Kljub temu, da je PSCN na svojih rednih sejah večkrat izrazil zahtevo, da se ga seznanijo z osnutkom vsebine koncesijske pogodbe, je bil z njo seznanjen šele 20.05.2019, torej po podpisu pogodbe.

UGOTOVITEV PSCN

PSCN meni, da je takšen način dela iz vidika zagotavljanja transparentnosti projekta ter objektivnega obveščanja javnosti popolnoma nesprejemljiv, pa tudi nerazumljiv. Člani PSCN so se namreč pisno zavezali, da bodo pri svojem delu varovali zaupnost in tajnost podatkov. Navsezadnje so na predlog in v organizaciji Ministrstva za infrastrukturo opravili varnostno preverjanje za dostop do tajnih podatkov, kar bi jim naj omogočalo vpogled v relevantne dokumente in podatke ter omogočilo delo sveta v skladu z njegovim namenom in poslanstvom. Za potrebe dela PSCN je bil v ta namen odprt tudi varen elektronski predal, v katerega bi Ministrstvo za infrastrukturo lahko nalagalo dokumente, ki bi bili PSCN dostopni ves čas trajanja njegovega mandata. Navkljub vsem tem ukrepom, ki so bili izvedeni pred začetkom delovanja PSCN in navkljub sklepu vlade, tako Ministrstvo za infrastrukturo kot projektno podjetje 2TDK članom PSCN tako še vedno ne omogočata popolnega dostopa do dokumentacije, ki jih PSCN potrebuje za svoje nemoteno delovanje in izvajanje nalog in do katerih ima pravico dostopa v skladu s sklepom vlade št. 02401-12/2017/6 z dne 30.11.2017.

PSCN je prepričan, da se lahko takšno netransparentno vodenje projekta vladi maščuje, saj se na tak način samo pogloblja dokaj visoko nezaupanje javnosti glede izvajanja projekta, pa tudi zato, ker očitno prihaja do napačnih odločitev, ki jih mora naročnik 2TDK nato popravljati (npr. določitev nerealne vrednosti, določene v razpisni dokumentaciji za izdelavo projektne dokumentacije faze PZI v BIM orodju ali preklic že objavljene izbire izvajalca del za gradnjo objektov za prečkanje doline Glinščica). PSCN žal nima podatka, kaj je bil vzrok takšnega ukrepanja s strani

Naročnika, projektu nenaklonjeni del javnosti pa je prepričan, da so v ozadju politične intervencije.

Netransparentno vodenje projekta pa postavlja v težak položaj tudi PSCN, katerega osrednja naloga je komuniciranje z javnostjo. Ko je ministrica za infrastrukturo PSCN seznanila z odločitvijo, da bo naročila revizijo investicijskega programa, so posamezni člani PSCN ta podatek v osebnih kontaktih izmenjali s predstavniki Civilne družbe – in izpadli popolnoma neverdostojni. Na ta način PSCN svoje vloge pri krepitvi zaupanja v projekt žal ne more opravljati. Zato PSCN ponovno poziva vlado, da mu le-ta omogoči vse pogoje za njegovo nemoteno delovanje, kot to določa njen sklep št. 02401-12/2017/6 z dne 30.11.2017.

2. nepravočasna in vsebinsko neustrezna priprava odgovorov na vprašanja, ki jih v zvezi s potekom projekta, PSCN zastavlja pristojnemu Ministrstvu za infrastrukturo, Direkciji RS za infrastrukturo ter projektному podjetju 2TDK.

PSCN se je tudi v tem časovnem obdobju občasno srečeval z nepravočasnimi ter vsebinsko pomanjkljivimi oziroma občasno celo zavajajočimi odgovori s strani Ministrstva za infrastrukturo, Direkcije RS za infrastrukturo ter projektnega podjetja 2TDK. Po poslovniku PSCN je Ministrstvo za infrastrukturo zadolženo za zagotovitev udeležbe pristojnih oseb in pridobitev ustreznih gradiv, vključno z odgovori na vprašanja članov, ki so bila zastavljena na predhodni seji ali pa vsaj dva tedna pred redno sejo PSCN.

Zaradi tega so se določena vprašanja, ki so jih zastavljali posamezni člani PSCN, po nepotrebnem obravnavala večkrat na različnih sejah, kar je seveda predstavljalo določeno časovno in vsebinsko motnjo pri obravnavi problematike izvajanja projekta, kar seveda vpliva na učinkovitost dela PSCN. Gre predvsem za naslednje občasne nedoslednosti:

- zamujanje pri pripravi odgovorov na posamezna zastavljena vprašanja,
- neodgovarjanje ali podajanje vsebinsko skopih ali celo neustreznih odgovorov na posamezna zastavljena vprašanja,
- spreminjanje vsebine predhodno podanih pojasnil in odgovorov, predvsem v smislu zagotavljanja podanih časovnih terminov izvajanja posameznih aktivnosti v okviru izvajanja projekta,
- izgovarjanje poročevalcev pri posameznih vprašanjih na nekompetentnost, ki jo imajo v primeru zahtev PSCN po vsebinsko poglobljenih pojasnilih in odgovorih.

UGOTOVITEV PSCN

PSCN ponovno poziva vlado, da zaveže Ministrstvo za infrastrukturo in projektно podjetje 2TDK, da mu odgovore na zastavljena vprašanja podajata pravočasno in na način, da bo iz podanih odgovorov jasno razvidna vsebinsko verodostojna, kompetentna in natančna predstavitev vseh pomembnih analitičnih podatkov, povezanih s posameznim zastavljenim vprašanjem in to brez kakršnih koli vsebinskih ali drugih administrativnih omejitev.

PSCN ponovno ugotavlja, da je po svojem imenovanju s strani vlade izvedel vse potrebne aktivnosti za delovanje sveta in spremljanje ter nadzor projekta, kar pomeni, da ni prav nobenih formalnih zadržkov glede obravnave celotne za projekt relevantne dokumentacije, povezane z izvajanjem projekta izgradnje drugega tira ter pridobivanja odgovorov na vprašanja, ki se mu ob tem zastavljajo.

PSCN želi ponovno poudariti, da je učinkovito izvajanje civilnega nadzora z njegove strani odvisno od pristojnih državnih organov in njihove pozitivne naravnosti do civilnega nadzora ter volje, da PSCN omogočijo nemoteno in kvalitetno opravljanje njegovega dela.

1.2. Seznanitev z izvajanjem projekta

PSCN se je v tem časovnem obdobju na sedmih rednih in dveh izrednih sejah, ki jih je izvedel, seznanil z aktivnostmi pristojnih subjektov v zvezi z izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper. V tem okviru je PSCN podrobneje obravnaval zlasti naslednja vprašanja:

- 1.2.1. priprava strategije javnega naročanja, ki bi omogočala transparentno ter ekonomsko učinkovito oddajo vseh potrebnih del, z minimalnimi možnostmi uveljavljanja pravnih sredstev v postopku javnega razpisa, s strani ponudnikov, kar bi privedlo do zamud (PSCN je strategijo javnega naročanja prejel na vpogled šele po njenem sprejemu s strani Naročnika ter seznanitvi javnosti glede tega),
- 1.2.2. priprava projektne dokumentacije faze PZI v BIM okolju za gradnjo drugega tira – enotirne proge, ki je pogoj za začetek izvajanja glavnih gradbenih del. Pri tem je PSCN ponovno izpostavljalo vprašanje predvidene izvedbe dvotirne proge, ki bo vplivala na projektne rešitve enotirne proge ter opozarjal, da je potrebno ta element nujno upoštevati pri pripravi projektne dokumentacije PZI,
- 1.2.3. priprava vseh aktivnosti, ki bodo omogočile dvotirno izvedbo železniške proge med Divačo in Koprom, glede na sklep vlade št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06.2017 (pobuda za pričetek sprememb in dopolnitev državnega lokacijskega (prostorskega) načrta, izdelava strokovnih podlag, potrebnih za izdelavo državnega prostorskega načrta, terminski plan izdelave državnega prostorskega načrta),
- 1.2.4. pridobivanje deponij za deponiranje viškov izkopnega materiala,
- 1.2.5. vsebina investicijskega programa projekta (IP) s poudari na posameznih vsebinskih sklopih investicijskega programa, kot so:
 - visoka investicijska vrednost projekta kot posledica prekomerno napihnjenih posameznih postavk v popisih del izdelane projektne dokumentacije,
 - velikost nekaterih v investicijskem programu predvidenih stroškov, kot so:
 - prikaz DDV v investicijski dokumentaciji,
 - izhodišča, ki so bila uporabljena pri vrednotenju investicijskih rezerv, vrednotenju tveganj pri izvajanju projekta ter vrednotenju finančnih nadomestil prevozov težkega tovornega prometa glede na predvideno rast prometa,
 - stroški vodenja projekta in stroški nadzora,
 - stroški transportiranja in deponiranja viškov izkopnega materiala,
 - optimalnost predvidenih rokov izvedbe,

- terminski roki za izvedbo posameznih faz investicije ter izvedbo investicije kot celote.

Pri tem je PSCN še posebej opozarjal na potrebo po reviziji tako ekonomskega kot tudi tehničnega dela vsebine investicijskega programa, do katere pa do sedaj navkljub javnim zagotovitvam ministrice za infrastrukturo mag. Alenke Bratušek še vedno ni prišlo.

- 1.2.6. problematika izvedbe javnega naročila za postavitev »makete« za prikaz poteka drugega tira
- 1.2.7. problematika aneksa k osnovni pogodbi za izvedbo izvlečnega tira (upravičenost obračuna več, dodatnih in nepredvidenih del),
- 1.2.8. prenos finančnih sredstev in pogodb iz DRSI na 2TDK po posameznih izvedenih aktivnostih so bile izvedene in po posameznih aktivnostih, ki še potekajo,
- 1.2.9. priprava registra tveganj, povezanih z izvajanjem projekta,
- 1.2.10. organiziranost in kadrovska usposobljenost investitorja 2TDK za vodenje projekta in izvedbo investicije;

PSCN je ob obravnavi točk od 1.2.4. do 1.2.10. Ministrstvu za infrastrukturo, DRSI ter 2TDK zastavil niz dodatnih vprašanj, na katere pa ni dobil takšnih odgovorov, ki bi jih lahko označil za dokončne in verodostojne

2. Ugotovitve PSCN v obdobju od 11. oktobra 2018 do 30. junija 2019

Na podlagi prejetih pojasnil PSCN ugotavlja sledeče:

2.1. Ugotavljanje doslej opravljenih nalog in dosedanje porabe sredstev v okviru projekta

1. priprava strategije javnega naročanja

Naročnik 2TDK je PSCN z dne 14.06.2019 predal osnutek Strategije javnega naročanja, ki ga je izdelal v sodelovanju z družbama Deloitte in Mott MacDonald. PSCN bo vsebino predanega osnutka strategije podrobno proučil in jo obravnaval na svoji naslednji seji, predvidoma v mesecu juliju 2019.

Ne glede na sprejete zaključke v zvezi z obravnavano vsebino osnutka strategije je PSCN prepričan, da je strategija javnega naročanja za naročnika 2TDK pomembna predvsem iz vidika učinkovitega in transparentnega vodenja postopkov javnega naročanja ter oddaje del s poudarkom na pripravi kvalitetne in transparentne razpisne dokumentacije, ki bo v okviru izvajanja javnih razpisov oddaje del omogočila:

- sodelovanje najkvalitetnejših in najbolj usposobljenih domačih in tujih ponudnikov,
- pridobivanje konkurenčnih ponudb in s tem optimalnih cen za izvajanje oddanih del,
- pridobivanje čim krajših izvedbenih rokov oddanih del.

PSCN pričakuje od naročnika 2TDK, da bo v sklopu postopkov javnega naročanja pripravljal kvalitetno in transparentno razpisno dokumentacijo z jasno razdelanimi

razpisnimi pogoji, omejitvami ter zahtevami, ki jih bo kot naročnik od ponudnikov zahteval v postopkih oddaje del. Tako bo na najbolj učinkovit in transparenten način onemogočeno neupravičeno pritoževanje in izigravanje zakonodaje iz področja javnega naročanja ter pravnega varstva v okviru javnega naročanja s strani ponudnikov.

Priporočila in mnenja PSCN vladi:

PSCN predlaga vladi, da podrobno analizira trenutno veljavna zakona o javnem naročanju (ZJN-3) ter zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN) ter ju spremeni in dopolni na način, ki bo onemogočal zlorabe v postopkih javnega naročanja, katerim smo pri izvajanju večjih infrastrukturnih projektov priča v zadnjih desetih letih.

PSCN sicer podpira način javnega naročanja ter same oddaje del, ki bosta temeljila na Strategiji javnega naročanja, saj bo naročnik 2TDK le tako prišel do kvalitetne in transparentne razpisne dokumentacije, ki bo omogočala in spodbujala lojalno konkurenco med posameznimi ponudniki in ki ne bo vsebovala neutemeljenih in pravno ter strokovno nepodprtih zahtev naročnika v razpisnih pogojih, ki bi se reševali v številnih, s strani ponudnikov sproženih nepotrebnih pritožbenih postopkih.

2. priprava projektne dokumentacije faze PZI v BIM okolju za gradnjo drugega tira – enotirne proge

PSCN je proučilo pogoje oddaje del za izdelavo projektne dokumentacije faze PZI v BIM okolju za gradnjo drugega tira – enotirne proge in ugotovil, da je bila razpisna dokumentacija izdelana na način, ki je v postopku oddaje del spodbujal kartelno dogovarjanje posameznih projektantskih podjetij, zato jo je ocenil kot nekvalitetno in netransparentno. Po mnenju PSCN razpisna dokumentacija za oddajo del ni bila pripravljena na način, da bi vsebovala jasno razdelane razpisne pogoje, omejitve ter zahteve, ki bi omogočile lojalno konkurenco med posameznimi ponudniki. Rezultat takšnega vodenja postopka javnega naročanja ter oddaje del je bilo v nasprotju od priporočil PSCN, ki jih je podalo v točki *1. priprava strategije javnega naročanja*, posledica takšnega vodenja postopka oddaje del pa je bila pridobitev le ene same ponudbe, ki je bila ob tem stroškovno zelo visoka, vrednost ponujenih del je namreč praktično identična vrednosti stroška izdelave projektne dokumentacije faze PZI, kot je bila predviden v Investicijskem programu.

PSCN je na svojih rednih sejah naročnika 2TDK večkrat opozoril na problematiko takšne izvedbe javnega naročila, obenem pa je opozoril na s pogodbeno dokumentacijo (izvajalsko pogodbo) predviden rok za izvedbo projektne dokumentacije faze PZI, ki je po mnenju PSCN nerealen (prekratek), saj je v Sloveniji ta trenutek enostavno premalo projektantskih kapacitet, ki bi lahko izpolnile s pogodbo zahtevane časovne okvirje izdelave projektne dokumentacije faze PZI.

3. izdelava sprememb in dopolnitev državnega lokacijskega načrta za gradnjo drugega tira - dvotirne proge

Ministrstvo za infrastrukturo je dne 27.05.2019 na Ministrstvo za okolje in prostor posredovalo pobudo za spremembe in dopolnitve Državnega lokacijskega načrta za drugi tir železniške proge na odseku Divača–Koper (nadgradnja v dvotirno progo). Spremembe in dopolnitve prostorskega akta se nanašajo na izvedbo polne dvotirnosti z dograditvijo levega vzporednega tira, v skladu z odločitvijo vlade iz junija 2017.

Ministrstvo za infrastrukturo je podalo robne pogoje sprememb in dopolnitev državnega lokacijskega načrta, ki so vezani na izvedbo servisnih cevi v najdaljših predorih (T1, T2 in T8) v širšem profilu, ki bo omogočil nadgradnjo novega tira v dvotirno progo, tako da so pogoji za izvedbo dvotirnosti že zagotovljeni v pretežnem obsegu. Zato je Ministrstvo za infrastrukturo pristojnemu Ministrstvu za okolje in prostor predlagalo, da se veljavni prostorski akt spremeni oziroma dopolni glede na navedeno nadgradnjo v dvotirno progo.

PSCN ocenjuje, da so glede na sklep vlade št. 37500-7/2017/2 z dne 08.06.2017 (pobuda za pričetek sprememb in dopolnitev državnega lokacijskega (prostorskega) načrta, izdelava strokovnih podlag, potrebnih za izdelavo državnega prostorskega načrta, terminski plan izdelave državnega prostorskega načrta), roki za pripravo strokovnih podlag in sprejem sprememb in dopolnitev državnega lokacijskega načrta za gradnjo drugega tira - dvotirne proge na vladi, predolgi, kar lahko v nadaljevanju izvajanja projekta med drugim vpliva tudi na njegovo podražitev, saj bi ob predpostavki, da je končni cilj projekta izvedba dvotirne proge, bilo že v fazi gradnje enotirne proge nujno izvesti nekatera gradbena dela, ki so vezana na izgradnjo dvotirne proge, pa jih zaradi dolgotrajnih postopkov pri pripravi sprememb in dopolnitev DLN ob takšnih terminskih predpostavkah žal ne bo možno izvesti.

Priporočila in mnenja PSCN vladi:

PSCN predlaga vladi, da s sklepom določi nosilca nalog za izvedbo sprememb in dopolnitev državnega lokacijskega načrta za gradnjo drugega tira - dvotirne proge, ki bo na Direkciji RS za infrastrukturo (DRSI) odgovoren za izvedbo vseh potrebnih aktivnosti ter postavi skrajni rok za sprejem sprememb in dopolnitev DLN na vladi.

4. pridobivanje deponij za deponiranje viškov izkopanega materiala

PSCN je že v letu 2018 ugotovil in na to opozoril tako Ministrstvo za infrastrukturo kot tudi 2TDK, DRSI ter DRI, da vse deponije odvečnega izkopnega materiala, ki so bile v skladu z državnim lokacijskim načrtom za izgradnjo drugega tira železniške proge Divača-Koper predvidene za deponiranje odvečnega izkopnega materiala iz predorov, niso več operativne oziroma funkcionalne, ker Ministrstvo za infrastrukturo in Direkcija RS za infrastrukturo v preteklosti nista »plombirala« in s tem zaščitila zemljišč, ki so bila

namenjena za deponiranje izkopnega materiala, pred kakršnokoli nadaljnjo uporabo. Posledica te malomarnosti je, da se je na teh zemljiščih v preteklih letih predvsem na območju Mestne občine Koper izvedla njihova »nenamenska« uporaba, ki je popolnoma onemogočila njihovo uporabo, namenjeno za potrebe izgradnje drugega tira. Direkcija RS za infrastrukturo se je zato pred leti odločila, da bo v predorih izkopani odvečni material, ki ga je po ocenjeni projektni vrednosti okoli 6,5 milijonov m³ (!), transportirala v 110 km (!) oddaljeno Anhovo in ga deponirala na območju podjetja Salonit. Ta rešitev je zapisana tudi v gradbenem dovoljenju za gradnjo drugega tira železniške proge Divača-Koper.

Priporočila in mnenja PSCN vladi:

PSCN opozarja vlado, da je trenutno predvidena rešitev deponiranja izkopanega odvečnega materiala v Anhovem, stroškovno izredno draga in zato izrazito neracionalna. Vrednost transportiranja in deponiranja odvečnega izkopanega materiala je v s strani vlade potrjenem Investicijskem programu za gradnjo drugega tira ocenjena v višini 50 milijonov EUR (!), kar je za PSCN popolnoma nesprejemljivo. Prav tako PSCN vlado opozarja, da bi logistika prevozov 6,5 milijonov m³ izkopanega materiala po državni regionalni cesti R1-103 med Novo Gorico in Anhovim za lokalne prebivalce, ki živijo ob njej, predstavljala velik okoljski problem (prah, hrup, tresljaji, poškodbe objektov in infrastrukture), ki bi se mu prav gotovo zelo hitro uprli in tovrstni transport s tovornjaki preprečili. Tudi transport po soški železniški progi praktično ni mogoč, ker bi investitor moral zagotoviti nakladalno-razkladalne logistične sisteme za nakladanje izkopanega materiala na vlak tako na samem gradbišču kot tudi na območju tovarne, kar bi terjalo velike finančne stroške. PSCN z vso resnostjo tudi opozarja vlado, da lahko nepravčasna zagotovitev ustreznih deponij, za katere bo potrebno pripraviti kompletno prostorsko in projektno dokumentacijo, povzroči popolni zastoj pri oddaji del in sami gradnji predorov, saj tehnologija gradnje po NATM (nova avstrijska tunelska metoda), ki je predvidena s projektno dokumentacijo, zahteva deponiranje več sto m³ odvečnega izkopnega materiala dnevno!

Zaradi pojasnila o trenutnem neobstoju alternativ za odlaganje viškov izkopnega materiala je želel PSCN pridobiti v pregled tudi pogodbo, sklenjeno med naročnikom 2TDK in podjetjem Salonit Anhovo, kjer bi se naj ta izkopni material deponiral ter predviden strošek za odvoz (brez stroškov za izkop) viškov izkopnega materiala z odlaganjem in ureditvijo deponij. Pogodba PSCN ni bila izročena ali kako drugače predstavljena ne s strani Ministrstva za infrastrukturo in ne s strani naročnika 2TDK.

PSCN je tako Ministrstvo za infrastrukturo kot tudi naročnika 2TDK večkrat opozoril, da bi navedeni problem bilo potrebno reševati s pripravo državnega prostorskega načrta za ureditev novih deponij na drugih lokacijah v neposredni bližini gradbišča drugega tira, saj se bodo viški izkopanih materialov pojavljali tudi ob širitvi proge oziroma projektu polne dvotirnosti.

PSCN je na večkrat postavljena vprašanja, povezana z deponiranjem odvečnega izkopnega materiala, s strani naročnika 2TDK dobil samo pojasnilo, da 2TDK izvaja aktivnosti na reševanju tega problema s ciljem racionalizacije in stroškovno tehničnih ustrežnejših rešitev, vendar brez kakršnih koli konkretnjših pojasnil. Zato PSCN trenutno neurejeno stanje glede deponij za odlaganje viškov izkopnega materiala ocenjuje kot izrazito problematično in celo nevarno za uspešen potek izvajanja projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper!

5. vsebina investicijskega programa

PSCN je stališče do vsebine investicijskega programa podalo 29.01.2019 s posebej izdelanim mnenjem, s katerim je opozorilo na ključne vsebinske in ekonomske pomanjkljivosti programa, ki ga je vlada potrdila z dne 19.01.2019. PSCN je mnenje izdelal z deset dnevni zamikom glede na sprejem dokumenta na vladi, ker mu pristojno Ministrstvo za infrastrukturo prej ni želelo posredovati ne investicijskega programa in ne drugih dokumentov, ki so služili kot strokovne podlage za izdelavo investicijskega programa.

PSCN je v zvezi z investicijskim programom vladi podal naslednja priporočila:

- da Ministrstvo za infrastrukturo oziroma naročnik 2TDK naročita in izvedeta revizijo investicijskega programa s poudarkom na detajlni analizi investicijske vrednosti in finančnih virov,
- da preko Ministrstva za infrastrukturo aktivno spremlja in deluje v smeri znižanja oz. optimiziranja investicijske vrednosti, tako da zahteva najmanj 6-mesečno poročilo, kaj se dogaja na tem področju,
- da še posebej skrbno in preišljeno izvaja javne razpise za izvedbo investicije s ciljem optimizacije stroškov projekta ter terminskih rokov same izvedbe.

PSCN je v svojem poročilu glede vsebine Investicijskega programa tako Ministrstvo za infrastrukturo kot naročnika 2TDK še posebej opozoril na:

- visoko investicijsko vrednost projekta kot posledica prekomerno napihnenih posameznih postavk v popisih del izdelane projektne dokumentacije, ki sedaj znaša cca 45 milijonov EUR/km (!), kar je za PSCN nesprejemljivo,
- velikost nekaterih v investicijskem programu predvidenih stroškov, kot so:
 - prikaz DDV v investicijski dokumentaciji v skladu z veljavno zakonodajo (DDV kot sestavni del investicijske vrednosti v Investicijskem programu ni bil prikazan z obrazložitvijo Ministrstva za infrastrukturo, da se bo poračunaval v skladu s 76.a členom Zakona o DDV, kar je vsebinsko povsem drugo vprašanje),
 - vprašljiva izhodišča, ki so bila uporabljena pri vrednotenju investicijskih rezerv, pri vrednotenju tveganj pri izvajanju projekta ter pri vrednotenju finančnih nadomestil prevozov težkega tovornega prometa glede na predvideno rast prometa,
 - visoki stroški vodenja projekta in stroški nadzora,
 - visoki stroški transportiranja in deponiranja viškov izkopnega materiala (glej točko 4. pridobivanje deponij za deponiranje viškov izkopnega materiala),

- vprašljivo optimalnost predvidenih rokov izvedbe;

Vlada je z dne 09.05.2019 sprejela sklep št. 47607-4/2019/8, s katerim je sprejela stališče k mnenju, ki ga je podal PSCN glede Investicijskega programa za drugi tir železniške proge Divača-Koper. Vlada se je pri sprejemanju stališča naslonila na odgovore in pojasnila Ministrstva za infrastrukturo (!), ki pa jih je PSCN ocenil kot izrazito pristranske in netočne, s tem pa tudi neverodostojne. Ministrstvo za infrastrukturo v gradivu, ki ga je pripravilo kot stališče vlade do mnenja PSCN o investicijskem programu, po mnenju PSCN ni vsebinsko odgovorilo niti na eno od v mnenju PSCN zastavljenih vprašanj. Nasprotno, nekritično je v bran vzelo Investicijski program, ki je bil izdelan na spornih izhodiščih iz leta 2013, ki jih je izdelalo paradržavno podjetje DRI - Družba za razvoj investicij, kar sta kasneje v samem investicijskem programu potrdila tudi oba glavna izdelovalca tega dokumenta, Deloitte in Mott MacDonald.

6. problematika izvedbe javnega naročila za postavitve »makete« za prikaz poteka drugega tira

Glede na to, da je bila v mesecu februarju 2019 s strani NPU sprožena kriminalistična preiskava v zvezi z sumi kaznivega dejanja, do katerega bi naj prišlo med izvedbo javnega naročila za postavitve »makete« za prikaz poteka drugega tira železniške proge Divača-Koper, se je PSCN na svoji seji v mesecu marcu 2019 odločil, da se z vprašanjem racionalnosti navedenega javnega naročila zaradi poteka preiskave s strani organov pregona ne bo več ukvarjal.

III. UGOTOVITVE IN PREDLOGI PROJEKTNEGA SVETA ZA CIVILNI NADZOR

1. PSCN v zaključku tega drugega poročila Projektnega sveta za civilni nadzor nad izvajanjem projekta izgradnje drugega tira železniške proge Divača-Koper za časovno obdobje med 11.10.2019 in 30.06.2019 najprej ponovno želi opozoriti, da je učinkovito tehnično in ekonomsko obvladovanje projekta izgradnje drugega tira v vseh njegovih ključnih elementih in vidikih, temeljna naloga naročnika 2TDK. Dejstvo je, da za izvajanje vseh nalog, ki izhajajo iz te generalne usmeritve, investitor mora izkazati maksimalno usposobljenost. Eventualno angažiranje zunanjih inženirskih ali drugih svetovalnih podjetij ali posameznikov ne glede na utemeljen razlog oziroma namen pri opravljanju različnih funkcij v različnih fazah projekta, ne zmanjšuje polne odgovornosti naročnika 2TDK za uspešno izvedbo samega projekta. PSCN ugotavlja, da ne glede na dejstvo, da je projekt že v fazi izvajanja tako pripravljalnih del kot tudi posameznih postopkov, ki bodo omogočili izvedbo javnega naročanja za glavna gradbena dela, s strani naročnika 2TDK še vedno ni imenovan odgovorni vodja projekta. Zato PSCN vladi predlaga, da se strani naročnika čimprej imenuje odgovorni vodja projekta izgradnje drugega tira.

2. PSCN vladi predlaga, da od naročnika 2TDK zahteva ponovno analizo izdelanega terminskega plana izvedbe projekta izgradnje drugega tira, ki je bil s strani vlade sprejet skupaj z Investicijskim programom in sicer s ciljem, da se rok dokončanja investicije skrajša minimalno za 6 mesecev. Na podlagi analiz in ugotovitev, ki jih je izvedel PSCN, je to ne samo mogoče ampak tudi nujno. Takšno skrajšanje trenutnega predvidenega roka izgradnje predstavlja cca. 10% časovnega okvirja, imelo pa bi ugodne učinke tako na stopnjo donosnosti projekta kot tudi ostale pomembne ekonomsko-finančne parametre v Investicijskem programu, hkrati pa tudi pomembne pozitivne prometne učinke, ne samo na varnost prometa ampak na njegovo pretočnost in kapacitativnost.
3. Pri obravnavanju različnih vsebinskih vprašanj, povezanih z izvajanjem projekta izgradnje drugega tira, je PSCN večkrat izrazil skrb nad veliko možnostjo morebitnih pritožb udeležencev v postopkih javnega naročanja ter posledičnega podaljševanja rokov predvidenih aktivnosti pri izvajanju projekta. Zato PSCN predlaga vladi, da podrobno analizira trenutno veljavna zakona o javnem naročanju (ZJN-3) ter zakon o pravnem varstvu v postopkih javnega naročanja (ZPVPJN) ter oba zakona spremeni in dopolni na način, ki bo onemogočal zlorabe v postopkih javnega naročanja, katerim smo pri izvajanju večjih infrastrukturnih projektov priča v zadnjih desetih letih. V teh postopkih namreč prihaja do pritožb tako na sam razpis oziroma razpisno dokumentacijo z razpisnimi pogoji, kot tudi na izbor dobavitelja - izvajalca na podlagi javnega razpisa. Ob upoštevanju pravice vsakega udeleženca do sodnega varstva, je v veliko primerih mogoče ugotoviti, da se te pravice zlorabljuje s ciljem omejevanja konkurence ali/in podaljševanja postopkov oddaje del. Ob tem je zelo težko razumljivo, da je v posameznih postopkih pravnega varstva v okviru javnega naročanja s strani Državne revizijske komisije bilo ugotovljeno, da imajo pritožniki prav oziroma je bilo pritožbam ugodeno. Skoraj v vseh primerih so nosilci aktivnosti postopkov javnega naročanja posamezna ministrstva, organi v sestavi ali podjetja z večinskim lastninskim deležem, kar pomeni, da bi odgovorni nosilci postopkov morali biti seznanjeni z veljavno zakonodajo in usposobljeni za njeno izvajanje. Ugotavljanje napak oziroma ponovitev postopkov po mnenju PSCN tudi ne more ostati brez osebne odgovornosti in posledic za odgovorne osebe.
4. PSCN je ob obravnavanju različnih vsebinski vprašanj, povezanih z izvajanjem projekta izgradnje drugega tira, izražal tudi skrb zaradi velike možnosti morebitnih pritožb udeležencev v posameznih upravnih in drugih postopkih, ki bi posledično lahko povzročali podaljševanje predvidenih rokov pričetka predvidenih aktivnosti. Negotovosti in iz tega izvirajoča tveganja je mogoče razdeliti na več sklopov vprašanj:
 - usposobljenost posameznih organov, podjetij in posameznikov, da skladno z veljavnimi zakoni in predpisi vodijo posamezne postopke na način, da instančni organ ob njihovi morebitni obravnavi ne bo ugotovil nepravilnosti oziroma neskladnosti z zakonom,
 - predvidljivost delovanja oziroma razsojanja instančnih organov v obravnavah in odločitvah v posameznih postopkih, tako v časovnem kot v vsebinskem okvirju,
 - zelo široka možnost, ki jo zakonodaja dopušča tako v številu sodelujočih strank v posameznih postopkih kot v dopustnih vsebinskih razlogih za vlaganje pritožb ali

nemalokrat pomenijo tudi spremembe posameznih zakonodajnih ali/in normativnih rešitev, kar posledično povzroča ponovno negotovost ter podaljševanje časa izvedbe investicije. Uporaba posebnih zakonov (npr. Lex Magna) za umeščanje infrastrukturnih objektov ter drugih pomembnih investicij je lahko v posameznih izjemnih primerih upravičeno, ne sme in ne more pa predstavljati sistemske rešitve. Prav sprejem takih zakonov pa je indikator, da so sistemske rešitve vse prej kot dobre.

PSCN opozarja vlado, da vsi navedeni možni problemi pri izvajanju projekta ne vplivajo samo na časovni vidik izvajanja projekta ampak tako na posredne kot neposredne stroške projekta.

PSCN zaradi navedenega predlaga vladi, da v najkrajšem možnem času ustanovi medresorsko skupino, ki bo pregledala in po potrebi izvedla tiste spremembe in dopolnitve zakonodaje, ki bi opisano področje poenostavila in uredila s ciljem večje predvidljivosti njegovega izvajanja. Spremembe bi morale iti v smeri uveljavitve:

- natančno določenih in obvezujočih rokov, ki ne smejo biti samo informativni,
- natančno določenih in obvezujočih pogojev za določitev pravnega interesa posameznih udeležencev v posameznih upravnih postopkih,
- omejitev uporabe oziroma preprečitve zlorabe pravnih sredstev, dokončnosti in pravnomočnosti, v zvezi s sprejetimi odločitvami na pristojnih organih,
- drugih omejitev, ki jih stroka in udeleženci v postopkih zaznajo in jih je trenutno mogoče uveljaviti.

Poročilo pripravili:

Jadran Bajec (predsednik):

mag. Emil Milan Pintar (namestnik Predsednika):

mag. Gregor Ficko (član):

dr. Damir Josipovič (član):

Ljubljana, 5. julija 2019

Za PSCN:

Jadran Bajec (predsednik):

